

FORDULÓPONTON

I.

Kerek egy hónapja már, hogy az egész dolgozó társadalom, az egész magyar nép szerető és megértő figyelme közepette ünnepeltük meg az 1848-as forradalom és szabadságharc néphadseregének, a honvédségnek születését és egyúttal a mi fiatal, kialakulóban lévő demokratikus néphadseregünknek, az új honvédségnek, eddig megtett biztató fejlődését. Hazánk politikai és gazdasági erőinek alakulása, a népi demokrácia útján a szocializmus felé való előrehaladásunk, csakúgy, mint a nemzetközi helyzet, az imperialisták és a demokratikus tábor közötti feszültség élesedése azt eredményezte, hogy a magyar nép fegyveres ereje kialakulásának, a néphadsereg fejlesztésének útján a Honvéd Hét egy fejlődési periódus lezárását és egy új, az eddiginél gyorsabb, egyúttal mélyrehatóbb és szélesebb mederben folyó fejlődési szakasz megnyitását jelenti.

Fejlődésünknek ez a most meginduló új szakasza hivatva van a lehető legrövidebb idő alatt megteremteni a magyar nép szabadságának, függetlenségének és békéjének biztos zálogát, a szövetséges haderők, elsősorban a nagy szovjet hadsereg mellé méltóképpen felsorakozni képes erős, egységes, korszerű magyar néphadsereget. Ennek a mielőbbi elérendő célnak az érdekében a honvédség fokozottabb figyelemben és támogatásban részesül az állam, a gazdaság és a társadalom részéről.

A fejlődés új szakaszát jelenti a most kezdődő időszak azért is, mert ebben az évben indul meg hadseregünkben a korszerű katonai kiképzés elegendő mennyiségű, korszerű fegyverrel, korszerű szabályzatok alapján és új, korszerű kiképzési módszerekkel.

A döntő fordulat azonban hadseregünk jellegének kialakítása terén következett be. A szocializmus felé haladó népi demokráciánk nemcsak végérvényesen elhatározta és leszögezte, hogy milyen típusú hadsereget akar, hanem megteszi mindazokat a lépéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a mi kialakuló fegyveres erőnk valóban demokratikus néphadsereg legyen, amely a munkások, a dolgozó parasztok és a haladó értelmiségiek hadserege és amelynek kialakításában és vezetésében a munkásosztályé a döntő szerep. Fejlődésünk új szakaszának ez a legfőbb jellegzetessége; ennek a kérdésnek a megoldása, a munkásosztály vezetőszeropének biztosítása adja meg egyedül a szilárd alapot a hadseregfejlesztés valamennyi egyéb felvetődő kérdésének helyes megoldásához. Ezt a fordula-

tot nemcsak jelezte, hanem a továbbiakban garantálja is a honvédelmi miniszter személyében nemrég bekövetkezett változás: az a tény, hogy a munkásosztály országépítő és vezető nagy pártja, a Magyar Dolgozók Pártja egyik vezetőjét állította a honvédség élére.

Mit jelent a demokratikus néphadsereg? Mit jelent a munkásosztály vezető szerepe a hadseregben, a tisztikarban? Kétségtelen, hogy hadseregünk a népé, azaz a dolgozóké kell legyen. Ennek a körülménynek vissza kell tükröződnie a tisztikar összetételében is. Mégsem volna helyes, ha arra a kérdésre, hogy kikből tevődjön össze a néphadsereg tisztikara, csak azzal válaszolnánk, hogy a dolgozókból: a munkásokból, parasztokból és haladó értelmiségiekből. A helyes válasz: a dolgozókból, elsősorban és főleg munkásokból. Hadseregünket az egész dolgozó nép érdekében konkrét, világosan meghatározható feladat ellátására szervezzük: szabadságunk, függetlenségünk és békénk megvédésére, ami a mi adott helyzetünkben népi demokráciánk, épülő szocializmusunk védelmét jelenti. A munkásosztály népi demokráciánk vezető ereje, a munkásosztály a szocializmus építésének legközvetlenebbül érdekelt, legöntudatosabb motorja. A munkásosztály ismeri fel legvilágosabban nemcsak az elérendő célt, a szocializmust, nemcsak az idevezető utat, hanem annak szükségét is, hogy a cél elérését minden ellenséges beavatkozással szemben katonai erővel is biztosítani kell. De a munkásosztály nemcsak felismeri mindezt, hanem jelenti is azt az erőt, amely képes a helyesen kitűzött célt megvalósítani, mert a munkásosztályban vannak a politikailag legöntudatosabb, legképzettebb, legszilárdabb meggyőződésű elemek. A néphadsereg tehát akkor fog tudni megfelelni hivatásának, ha tisztikarában minél több az ipari munkásságból származó tiszt. Sőt, nemcsak a tisztikar nagyobb részének kell a munkásosztályból kikerülnie, hanem a hadsereg vezetésének, a törzstiszti és tábornoki karnak is. Csak az a hadsereg, amelynek tábornoki és tisztikara nagyobb részt munkásokból lett tisztekből áll, képes a legnehezebb válságban is betölteni a néphadsereg hivatását.

Hazánk szabadságát, függetlenségét és békéjét, az épülő szocializmust, nem valamilyen elvont, általános ellenségtől féltjük és nem azzal szemben fogjuk megvédeni, hanem konkrétan: hadseregünket arra szervezzük: hogy ha szükséges, a szövetségesekkel együtt győzelmesen tudjon szembeszállni az imperialista támadóval szemben. Az imperialisták által esetleg kirobbantott

háborúban hadseregünket azoknak kell vezetniök, akik a támadó imperializmussal szemben ingadozás nélkül, határozottan és bátran győzelemre viszik a szabadság ügyét, vagyis elsősorban a munkásszármazású tiszteknek.

A munkásosztály vezető szerepe a hadseregben azért is történelmi szükség, mert csak a főleg munkásokból álló tisztikar képes elsajátítani és a hadseregben meghonosítani a korszerű katonai tudásnak és a magasnívójú politikai öntudatnak azt az egységét, amely az új típusú hadsereget nemcsak jellemzi, hanem fölényét is biztosítja bármely kapitalista osztályhadsereggel szemben. A világnak ma legerősebb, legfejlettebb hadserege, a szovjet hadsereg, a második világháborúban elért történelmi győzelmét és mai fölényét annak köszönheti, hogy új típusú, főleg az új munkásokból és új parasztságból álló tiszti- és tábornoki kara van.

Köztudomású, hogy honvédségünk néhány hónappal ezelőtt irányt vett a tisztikarnak munkáselemekkel való feltöltésére. Közismert, hogy milyen jó eredménnyel járt országszerte a munkásifjúság körében a Kossuth Akadémiára való toborzás. A tisztikar folyamatos utánpótlása elsősorban a munkásosztályból, a Kossuth Akadémián keresztül biztosítottak látszik. De hadseregünknek nemcsak fiatal ifjúságokra van szüksége, akikből évek múlva lesz fiatal csapat-

tiszt; a néphadsereg megteremtése, az új típusú tisztikar kialakítása *nem várhat hosszú éveket!* Honvédségünknek a legrövidebb időn belül szüksége van a munkásság soraiból olyan férfiakra, akik a hadsereg gerincét jelentő századosi és törzstiszti rendfokozatokban megadják hadseregünk néphadsereg jellegét. De szükségünk van olyan munkásszármazású tisztekre is, akik biztosítják ezt a jelleget a hadsereg vezetésében, a tábornoki karban is. Ha nem gondoskodnánk a törzstiszti és a tábornoki kar ilyenértelmű átalakításáról, az a veszélyes helyzet állna elő, hogy néhány év múlva a hadsereg tisztikarának alsó, fiatal része, egységes és szilárd, tisztikarunk dereka azonban gyenge és válságos esetben hadseregünk derékban törne ketté. Ezt a körülményt felismerve, az ipari munkásság legöntudatosabb, a vezetésben már gyakorlatra szert tett elemeit az idén ősszel meginduló rövidített, különleges katonai kiképzésben fogjuk részesíteni, hogy a jövő év folyamán már elfoglalhassák hadseregünk különböző parancsnoki beosztásainak egy részét. Kétségtelen, hogy ez a most meginduló folyamat a jövőben folytatódni, fokozódni fog; jó néhány átmeneti évig, amíg a kérdést a Kossuth Akadémiáról kikerülő utánpótlás felnövekedése meg nem oldja. A következő hónapokban és években tehát hadseregünk tisztikarában egyre szaporodni fog a munkásokból lett tisztek száma.

II.

Tisztikarunkban ma még többségben vannak az úgynevezett „régik” tisztek, a volt Horthy-hadsereg hivatásos, illetve tartalékos tisztjei. Számuk a legutóbbi időben szaporodott is és egy-két hónapig kismértékben még jobban szaporodni fog, mert a hadseregfejlesztéssel és a meginduló kiképzéssel kapcsolatban azonnal szükség van a legkülönbözőbb szakmájú, szak tudással rendelkező tisztekre. Bár szép számmal vannak már tisztikarunkban új, osztályhelyeztükknél, származásuknál, neveltetésükknél fogva is demokratikus elemek, a tisztikar munkásokkal való feltöltése és megjavítása fel kell vesse a — tisztikarnak jelenleg még többségét alkotó — úgynevezett „régik” tisztek kérdését. Nem akarjuk a volt Horthy-hadsereg hivatásos állományából származó valamennyi tisztünket egyetlen kategóriába sorolni. Mégsem követünk el azonban durva hibát, ha a munkásokból lett tisztek kérdésével kapcsolatban általában beszélünk a „régik” tisztekről. Nemcsak feltételezhető, de számtalan konkrét eset is bizonyítja, hogy ez a probléma erősen foglalkoztatja az úgynevezett „régik” tiszteket. Sokakban felmerül a kérdés, van-e még rájuk szükség, meddig lesz még rájuk szükség, mi az ő szerepük és jelentőségük a jelenben és főleg hogyan fog ez alakulni a jövőben? A lappangó reakció felismerve azt a rést, ahova feszítővasát dughatja, tudatosan is igyekszik a régi tisztekben felmerült bizonytalanságot tovább elmélyíteni. A probléma nemcsak a régi tisztekben merül fel, a vezetésnek is fel kell is-

mernie, hogy a „régik” és az „újak” viszonya a tisztikar kialakítandó egysége szempontjából is rendkívül fontos. A felmerülő kérdésekkel tehát szembe kell nézni, azokat nyíltan fel kell tárn.

A tisztikar munkáselemekkel való regenerálásának kérdése, magának a kérdésnek a felvetődése és méginkább a munkásszármazású tisztek tényleges megjelenése a hadseregben a „régik” tisztek számára nagy vizsgát jelent, amelyet sikerrel ki lehet állni, de amelyen el is lehet bukni. A régi tisztek a problémára kétféleképpen reagálhatnak:

Reagálhatnak úgy, hogy beletörődnek, kényszerűen tudomásul veszik, mint változhatatlan tény. Ez azt fogja eredményezni, hogy a bizonytalanság bennük nemcsak nem oszlik el, hanem fokozódik, a háttérbeszorítottság, a feleslegessé válás érzése állandósul bennük, ami megakadályozza őket további fejlődésükben, sőt visszateti őket. Ennek eredménye az lesz, hogy munkatársból, szövetségeseből, elégedetlen, elkeseredett, lappangó ellenség válik belőlük. Ezzel elérik azt, hogy valóban azzá válnak, aminek a bekövetkezésétől félték: kényszerű útítárrá, akivel csak ideig-óráig haladunk együtt. Így fognak reagálni azok, akik nem tudnak osztályukból kiemelkedni, attól elszakadni, akik régi, szűkebb környezetüket, az osztályt nem tudják — kétségtelenül nehéz, talán fájdalmas műtét után — tágabb közösséggel az egész dolgozó néppel felváltani. Ezek az elemek idegenül, jól-rosszul leplezett el-lenszenvvel és indokolatlan lenézéssel fogják ke-

zelni új bajtársaikat. Nem lesznek képesek fejlődés útján egybeforrni velük és így akadályai lesznek a tisztikar egysége kialakításának. Ez a körülmény meghatározza sorsukat is.

De reagálhatnak másképpen is: felismerhetik, magukévá tehetik a munkásosztály vezető szerepének nemcsak szükségességét, hanem helyességét is. Ha idáig eljutnak, ez olyan politikai- és ideológiai fejlődést jelent számukra, amely biztosítja továbbfejlődésüket és egyúttal biztosítja helyüket a tisztikarban, megszilárdítja helyzetüket, jelentőséget ad szerepüknek nemcsak a jelenben, hanem a jövőben is. Ha eljutnak odáig, hogy őszintén helyeslik és támogatják a munkásosztály vezető szerepét a hadseregben belül, akkor ennek megfelelően a gyakorlatban valóban bajtársaikat látják a munkásokból lett tisztekben, akiktől tanulnak és akiknek segítenek tanulni.

Ha idáig eljutnak, növelik saját vezetőszerpüket, növelik saját részüket a vezetésben.

Ahogy a népi demokráciában, majd a szocializmusban a munkásosztály vezetőszerepe nem jelenti a dolgozó parasztság és a haladó értelmiség szerepének és jelentőségének, a vezetésben való részvételének a csökkentését, hanem a növelését, ugyanúgy a hadsereg vezetésében és tisztikarában is a munkásosztály vezetőszerepének tudatos elismerése és támogatása az út a paraszti és értelmiségi származású tisztek vezetésben való részvételének növeléséhez. Ha ugyanis eljutnak idáig, akkor már elszakadtak az osztályuktól, levetették reakciós ideológiájuk maradványait és burzsoá- vagy kispolgár elemből haladó értelmiséggé, az úgynevezett „régí” tisz-

ből a demokratikus néphadsereg új típusú tisztjévé váltak, akinek tehetségéhez és teljesítményéhez mértén teljes joga van a hadsereg vezetésében való részvételhez. A szovjet hadsereg tisztí és tábornoki karában nemcsak volt munkások vannak, hanem a volt cári hadsereg tisztjei is, de csak azok, akik cári tisztből szovjet tisztté, a volt uralkodó osztály tagjaiból szovjet emberre váltak.

A próba kétségtelenül nehéz, az út, amelyet idáig végig kell járni, hosszú út. Gyökeres fordulatot kell végrehajtani, meg kell szabadulni az osztály, a neveltetés, sok esetben a család, a baráti környezet akadályozó, visszahúzó hatásától; de aki végrehajtja a fordulatot, aki végigjárja az utat, annak a fejlődése szárnyakat kap. Aki viszont nem akarja, vagy nem tudja ezt az utat végigjárni, az fejlődő hadseregünkben a szaktudás terén is lemarad és ezen a téren is feleslegessé válik.

Azt jelenti-e mindez, hogy a fordulatot a „régí” tisztek közül azoknak, akik még idáig nem tették meg — és ezek vannak többségben — a most következő napok, hetek, vagy hónapok alatt kell végrehajtani? Nem, a népi demokrácia és a néphadsereg türelmes, egyelőre megelégszik az őszinte, becsületes jószándékkal és segítséget nyújt mindenkinek, aki őszintén, a fejlődés, a haladás útjára kíván lépni. Türelem és segítség fog megnyilvánulni a becsületes, a néphez, a hazához hű tisztekkel szemben. Az ingadozóknak segítségére sietünk. A képmutatókkal, az elvtelen zsoldosokkal, az ellenséggel rokonszenvező, az imperialistákkal cimborálókkal szemben viszont nem ismerünk kíméletet, sem türelmet.

III.

A választás itt áll minden olyan úgynevezett „régí tisztt” előtt, aki még nem döntötte el, merre kíván haladni. A politikailag és ideológiailag egységes tisztikart, amelyben a munkásosztályé a vezetőszerp, rövid idő alatt el fogjuk érni. Hogy hányan- és kik lesznek ebben a tisztikarban a „régiek”-ből, az csak rajtuk múlik. Itt az alkalom, hogy minden tisztt bizonyítsa: a néppel halad, vagy szembefordul a néppel. Aki a nép mellé áll, annak az útja a dicsőség, a megbecsülés, a nép szeretete felé vezet, annak szilárd talaj lesz a lába alatt, amelyen fejlődhet, azt el fogja tölteni a jól végzett munka öröme és az meg fogja kapni e munkának jutalmát is.

A másik út a züllés útja, amely áruláshoz, börtönhöz, szökéshez, hazátlan bolyongáshoz vezet.

Nemzete függetlenségét és szabadságát szerető, minden úgynevezett „régí” tisztt számára a döntés csak egy lehet: tudásával, minden erejével, ha kell, élete feláldozásával is, szolgálni a nép ügyét. Aki erre az útra lép, azt dolgozó népünk szeretete övezi, és nyitva áll előtte a felemelkedés útja. Aki letér erről az útról, azt kivetí magából a haladás útjára tért, a szebb s szabadabb magyar életet építő magyar munkásosztály, dolgozó népünk.

